

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Strelnitate
Pe an cor. 10.—
— Un nr. 10 III.—

OLTEANUL

INSERTIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.
—
Serisori nefran-
cate se refuză.
—
Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.**REDACTIUNEA:**

Făgăraș, Vâr-tăr Nr. 47. (casele l. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tăr Nr. 47. (casele l. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Serbările culturale dela Regîn a „Societății pentru fond de teatru român“.

Cu ocaziunea adunării generale ținută în 28 și 29 August a. e. D-nul președinte Dr. Ioan Mișu ține o frumoasă vorbire din care ne estragem următoarele:

La începutul vorbirii D-sale D-nul Dr. Ioan Mișu, înșiră marile calități ale neamului și anume: nebiruita vitalitate, dragostea ferbinte de neam și lege și tot ce este românesc; istețimea sa intelectuală, împreună cu o nepotolită sete de carte și lumină, și în fine puterea uimitoare de a preface în spirit românesc aproape tot ce, constrâns de împrejurări fatale a trebuit să împrumute din cultura și civilizația altor neamuri mai favorizate de soarte.

Cu toată soarta vitregă a noastră însă nu am abzis de idealul nostru românesc, care trebuie să ne călăuzască în toate acțiunile noastre publice și private!

Noi ne avem idealul nostru, care ideal nu este ertat să ne rușinăm al măturisi, și la care ideal rezemați pe cultură și bunăstare, în contra tuturor împrejurărilor nefavorabile în contra tuturor pedecilor, trebuie să tindem să stăm în strânsă legătură sufletească cu frații noștri de un sânge de sub alte stăpîni, la care putem ajunge însă numai prin credința fermă ce o avem în puterea noastră de viață și în rezistența noastră națională.

Robiți de dorul acesta și încălziți de el au purces întemeetorii fondului la 1870, când în 4 Octobrie în adunarea constituantă din Deva a votat statutele acestei Societăți.

Scopul acestei Societăți, a fost și este, scopul defipt de marele ei prim președinte Iosif Vulcan, de a face un palat unde pre o șcenă frumoasă și largă să se predee piezele naționale, apoi să ne înfățoseze frumoasele noastre jocuri naționale și de unde să răsune dulcile și fermecătoa-

rele noastre doine românești. Că tare departe întru urmărirea scopului acestuia nu vom fi ajuns de sine să înțelege, dar totuși am ajuns la un rezultat destul de îmbucurător după ce fondul s'a ridicat până astăzi la frumoasa sumă de 1/2 milion cor., făcând totodată un însemnat pas în întărirea sentimentelor noastre naționale prin adunările sale generale ținute în diferite ținuturi locuite de români, în cursul timpului dela înființarea ei.

Urmează apoi D-nul Dr. Mișu cu indicarea scopului mai apropiat, mai actual al societății, care ar fi, formarea unei trupe ambulante.

În urmărirea scopului trupa aceasta care, după d-nul Dr. Mișu, ar fi să se compună din 10—12 persoane, ar avea să predea reprezentații de pieze mai ușoare populare, cu cântece naționale și comedii.

De trupa aceasta acum la început nu ar trebui să se predee așa dară drame, tragedii etc. nici să se facă „artă pentru artă“ ci mai mult numai pentru luminarea și întărirea inimilor, să fie o școală.

În cercetarea mai departe a lucrului, ajunge la convingerea, că numai actorii noștri care îi avem deja și bursierii ar putea fi încredințați cu formarea acestei trupe de 10—12.

Carea trupă apoi să stee în legături strânse cu Societatea fondului de teatru, să fie chiar și activi salariați din partea acestei societăți, ca fără grijile zilei să poată corespunde scopului lor, pentru care scop preliminează D-nul Dr. Mișu o sumă anuală de 30,000 cor.

Pentru înființarea acestei trupe crede de lipsă, ca să mai fie încă câțiva bursieri susținuți de fondul de teatru i-ar înființarea trupeii după ce vom avea puterile trebuincioase să să întâmple cel mult în anul 1920.

După espunerea acestora apoi

D-nul Dr. Ioan Mișu, ca președinte al Societății deschide ședința.

Serbările cu aceasta ocaziune au decurs în mod impozant, dându-se chiar și un banchet la care au luat parte circa 300 oaspeți distinși din aproape întreg Ardealul.

Să ne apropiem de popor.

Robiți de împrejurările vitrege în cari trăim — mai cu seamă noi Români — am fost nevoiți a îndura totdeauna lipse și neajunsuri pe toate terenele noastre publice. Sunt rari de tot momentele, când pe orizontul vieții țaranului român, să ivesc și razele dulcii bucurii. Orizontul nostru mai totdeauna a fost înourat și acoperit de norii negrii ai grijilor zilnice de toate nuanțele. Nu a fost ferit poporul nostru nici de multele ispite, cari chinuiau și cutropeau sufletul lui, și cari subsăpau în mod simțit la temelia existenței lui.

Și cu tot potopul de năcazuri ce au năpădit asupra capului lui — totuși a rezistat furtunilor clătinitoare, grație puterii lui de viață și îndelungei răbdări ce îi caracterizează ființa.

Cine a pătruns adânc în sentimentele poporului nostru, cine-i cunoaște îndeletnicirile și moravurile, nu va sta un minut la îndoială, de a nu sacrifica — câtuși de puțin — știință, energie și osteneală pentru ridicarea bunăstării lui materiale și împodobirea cu calități demne de un popor pretins cult.

Lupta pentru luminarea poporului, trebuie să fie cu atât mai îndârjită, cu cât vedem, că pe zi ce merge, poporul este pe cale a înțelege rostul și nisuițele conducătorilor săi. Este un fapt acesta, care ne face a crede, că să apropie oara de *trezie culturală-națională*, împintenând astfel la muncă pe toți aceia, cari nutresc în sufletul lor dorul de înaintare al poporului nostru.

Este deci rândul intelectualilor noștri a-și face datorința față de popor. Orice s'ar zice, dar trebuie să recunoaștem — cu durere — că parte însemnată din conducătorii noștri fi-rești, nu lucrează cu adevărată râvnă pentru luminarea și progresul poporului nostru, nu nutresc dragostea cuvenită față de interesele mari ale poporului. Ne mărginim de astădată la sulevirea unui exemplu.

În cutare mare comună românească, ar fi neapărată trebuință de înființarea unei „*tovărășii agricole*”.

Să presupunem, că preotul cu învățătorii trăesc în bune relațiuni, apoi că preotul cu învățătorii dispun și să bucură de autoritatea necesară înaintea poporului, să mai admitem, în fine, că și împrejurările locale sunt favoritoare pentru întreprinderea de acțiuni, vedem totuși, că conducătorii nu întreprind nimic ce ar fi de folos pentru locuitorii respectivei comune. Cauza acestor stări o găsim în comoditatea conducătorilor, căreia i-să dă preferință din partea aceloră, cari nu sunt pătrunși de sfințenia misiunii lor.

Și câte alte lucruri folositoare, ca de pildă: reuniuni pentru înfrumusețarea bisericii, reuniuni de cântări, reuniuni de obstință, bănci populare etc. nu s'ar putea face, în interesul binepriceput al poporului. În astfel de cazuri este întemeiată plângerea poporului, că: *funcționarii trag numai plata, iar el este lipsit de sprijinul și sfatul lor.*

Desfășurându-se lucrurile pe acest șablon, activitatea multor intelectuali, cari cu chemarea a revindeca jurstările neîndestulitoare din popor, *abia* în parte ne poate mulțami.

Azi să călărește așa de mult pe tema, că preoții și învățătorii sunt primii factori, cari ar fi chemați a îmbunătății soarta poporului român, prin mijloacele ce le stau la îndemână. Să nu cădem în greșală de a crede, că ceialalți cărturari și profesioniști n'ar mai avea nimic de lucrat pentru îndulcirea traiului poporului nostru. Medici, avocați, ingineri, meseriași harnici, toți să străduiască pentru ridicarea nivelului cultural-economic al poporului nostru.

»Educați poporul«, a fost primul sfat dat de Penn coloniei pe care o întemeiasă el.

»Educați poporul« a fost moștenirea lăsată de Washington națiunii pe care o mântuise — zice Macaulay.

Numai așa înțelegem noi felul de apropiere al inteligenței, față de popor.

Să ne apropiem deci cu toată în-

crederea de popor. Sfatul înțelept, cuvântul blând și bunele pilduri să fie firul roșu al activității noastre.

Ghimbașanul.

„Asociațiunea“ la Dej.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” își va ține *adunarea generală* din ast an în orașul Dej, în zilele de 18 și 19 Septembrie n. a. c.

Din care prilej s'a constituit un comitet executiv, pentru toate agendele, împreunate cu adunarea și serbările ce se vor aranja cu aceasta ocaziune, în următorul program:

În 17 Septembrie la 8 oare seara va fi *convenire de cunoștință* în restaurantul hotelului „Hungaria”.

În ziua *primă* 18 Septembrie la 8 oare dimineața *serviciu divin* în bisericile greco-catolică și greco-orientală.

La oarele 10 și jumătate a. m. *prima ședință a adunării generale* în sala festivă a casei comitatului.

La ora 1 p. m. *banchet* în restaurantul hotelului „Hungaria”.

După *banchet prelegere și sărbare populară*.

Seara la 8 oare *reprezentare teatrală*, prin diletanții cercului Dej al societății pentru fond de teatru român, cu concursul dlui Aurel P. Bănuțiu.

În ziua a doua, 19 Septembrie la 10 oare a. m. a doua *ședință a adunării generale* în același loc.

La oara 1 p. m. *prânz comun*. La 4 oare p. m. *conferință*.

Seara la 8 oare *concert*, cu ajutorul orchestrei militare din Bistrița. După *concert* dans.

Pentru cuartir este a se adresa președintelui comisiunii de încuartirare: Dr. I. Mezei, avocat în Dej, cu indicarea timpului sosirii și a numărului persoanelor (bărbați, dame).

Dej, la 24 August n.

Ioan Welle

Dr. I. Cherecheș

prez.

notar.

NOUTAȚI.

— **Hirotonire.** Joi în ziua nașterii Majestății Sale Impăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I. a fost hirotonit întru preot dl asessor consistorial Lazar Tritean, prin I. P. S. Sa Archiepiscopul și Metropolitul Ioan Meșianu, care cu acest prilej l'a distins și cu brâu roșu.

— **Dela „Asociațiune“.** Comitetul central al „Asociațiunii“ noastre, la propunerea venerabilului președinte I. St. Șuluțiu, a decis cu unanimitate și cu însufletire, să propună adunării generale din anul acesta, care se va ține 18 și 19 Septembrie n. în Dej, alegerea marelui mecenat român Vasile de Stroiesco de membru onorar al „Asociațiunii“, pe tainele marilor

și neperitoarelor merite pe cari și le-a câștigat prin sprijinirea și promovarea culturii naționale române.

— **Succesul unui român.** Tinărul inginer și aviator român D-nul Aurel Vlaicu în 30 August, după pregătiri îndelungate și succese mai mici a obținut un succes strălucit cu aeroplanul D-sale urcându-să la o înălțime de 150 m. și precurgând 100—120 Km. pe oară. Acesta ar fi primul succes mai de seamă, la care au fost prezenți o mulțime de oameni și cari au fost entuziasmați până la culme de succesele curajosului inginer.

— **Convenția comercială.** Monitorul oficial al României, cum și monitoarele oficiale din Viena și Budapesta publică decretule pentru punerea în vigoare tratatului de comerț cu România.

— **Dela gimnaziul din Beiuș.** Direcțiunea gimnaziului român din Beiuș, aduce la cunoștința celor interesați că din cauza manevrelor, la gimnaziul român din Beiuș examenele de corigență (emendare) se vor ține numai la 8 și 9 Septembrie n., iar înscrierile dela 10—13 Septembrie n.

— **Boala la vitele cornute de gură și de unghii,** s'a ivit peste tot comitatul Făgărașului, până la Brașov, ba și în comitatele vecine. Din cauza boalei ce bântue peste tot, târgurile de vite și de porci sunt oprite, așa că beții oameni dela sate sunt în celea mai mari neajunsuri, nu pot să-și facă bani pentru cele de lipsă ale casei, cametei, dărei, aruncuri comunale, bisericești, școlare, ș. a. neajunsuri.

— **Schimbări în capitolul din Gherla.** Foaia oficioasă publică numirea d-lor Grigorie Pap, protopop în Unimăt (Sălaj) și Ioan Velle, protopop în Dej, de canonici în capitolul diecesei de Gherla.

În urma acestor numiri, s'au mai făcut schimbări în corpul capitolului din Gherla și anume d-l Ioan Georgiu a fost numit de preposit, d-l Ioan Ivașco de canonic lector; iar d-nii canonici Dr. O. Domide și Dr. Petru Fabian au fost înaintați la grad mai înalt decât până aci.

— **Invenție românească.** Doctorul Valeriu Roșculeț din Iași a reușit pîntr'un procedeu special să solidifice petroleul și astfel solidificat să-l întrebuițeze ca material combustibil și la luminat. După calculele făcute, folosindu-se petroleul solidificat de învățatul nostru doctor ardelean, e nevoie de o cantitate de patruzeci de ori mai mică de petrol, decât se întrebuițează până acuma pentru mașinile de tren. De asemenea pentru sobele de încălzit camerele, petroleul solidificat prezintă un colosal avantaj în ce privește ieftinătatea lui. Dl Roșculeț a construit și o lampă specială pentru acest fel de petrol. Lumina ei este mult mai frumoasă și mai nevătămătoare pentru ochi. Eminentul savant se ocupă și cu alte studii în aceasta direcție și sperăm că în curând vom auzi și de alte invenții folositoare.

— **Profanarea lucrurilor sfinte se pedepsește.** Un ucenic de ferar, Iosif Tichy, din un sat al Austriei de jos s'a dus în 27 Aprilie, cu mai mulți feciori la biserică ca să se comunice de sfințele Paști. După ce s'a împărtășit, tânărul de sf. cuminecătură, s'a întors la locul său în biserică și a lepădat din gură ostia, ce i-o dase preotul

catolic. Acuzat la judecătoria din Korneuburg, ucenicul s'a prezentat zilele acestea și-a recunoscut fapta; dar a observat, că i s'a făcut rău, și numai de acea a lăpădat ostia. Judecătoria l-a condamnat, pe temeiul celor mărturisite de unul dintre martori la temniță de trei săptămâni pentru profanarea de lucruri sfinte.

— **Advocat român ferecat de jandarmi.** „Tribuna” aduce știrea următoare: Fiind Vineri, 26 I. c. — asentarea în Ocna-Sibiului, un grup de 20—30 de feciori români s'au dus Joi, în 25, să se scalde în „lacul verde”, un lac lateral, necercetat de oaspeții băilor și fiind mai mult la dispoziția Ocnenilor, gratuit. După ce controlorul ungur, pus la loc ca să fie cu un căpătuit mai mult, nu le-a dat fecilorilor haine de scaldă, feciorii au intrat în lac fără haine. La asta Ungurul a chemat jandarmaria. Un jandarm pălmuind pe un fecior, s'a iscat o încăerare, al cărei rezultat a fost că, jandarmul, înarmat numai cu sabia, a fost fugărit de feciori cu pietri.

Dintre feciori n'a fost prins în ziua aceea nici unul; au fost încuiați însă toți a doua zi imediat după asentare, la casa orașului.

Advocatul Dr. Nicolae Cristea, întâmplându-se să fie în coridorul primăriei tocmai pe când vroia jandarmeria să ducă pe feciori la casarmă să fie ascuțați a fost provocat se să ferească din cale. Cristea s'a ferit, retrăgându-se pe pragul unei uși laterale. Jandarmul, un „firer” de origine român, cel cu tricoul roșu galben roșu, l-a provocat se să ducă și de acolo, la ceace Cristea împotrindu-se a fost ferecat repede, înhățat și dus dimpreună cu feciorii deținuți cari de altminteri nu erau legați, prin oraș, în ameaza mare, dela casa orașului până la casarma jandarmilor, unde a mai fost ținut câtva cu fiarele pe mâni, a fost ascultat și escortat iarăși — de astădată nelegat — la judecătoria de unde a fost eliberat.

Asta e starea faptică. Las, să reflec-

teze alții asupra acestui lucru ne mai auzit. Căci indignarea îmi înțepenește mâna și-mi oprește mintea.

— **Care domnitor cât venit are la zi?** După o statistică, iată venitul de pe o sângură zi a domnitorilor. Suma e a-se înțalege în fiorini de aur.

Țarul Rușilor are pe o zi . . .	60,000
Impăratul Chinei	40,000
Regele Ungariei	28,000
Impăratul Austriei	28,000
Impăratul Germaniei	20,000
Șahul Persiei	20,000
Impăratul Japoniei	18,000
Regela Italiei	16,000
Regele Angliei	4,000
Vice regele Egiptului	1,000
Președintele repub. Francez	1,000
Președintele Statelor Unite	300

— **Țigări și țigarete nouă.** Direcțiunea regiei monopolului de tutun a hotărât să facă unele inovațiuni, punând în circulație țigări și țigarete nouă, cari se vor vinde dela anul nou încolo, cu această ocaziune se va regula și tariful de până acuma al tutunului. Țigările Rosita și țigarele Duna și Király vor fi scoase din circulație și înlocuite cu altele. În locul țigărilor Rosita se va fabrica un soi nou, mai lung, ca Trabuco și mai subțire sub numele de Cicarillo. Va fi și un soi de Virginii mai lungi, de 12 cm., cu numele de Virginiosa. Princessas se vor vinde de aci înainte și în tutungeriile mici.

— **Spargere cu furt.** O bandă țigănească de corturari, Vineri în 26 I. c. și-a petrecut la bordeiul lor, din ulița tăbacilor (la crâșma lui Zolltner,) toată ziua, nu s'au îndestulit cu cheful, ci s'au cugetat 2 inși, că seara pela 9^{1/2} oare să-și câștige puțintel vin pe drum în călătoria lor să-și mai petreacă. Au intrat în curtea d-lui Robert Herzum, măestru petrariu, căsenii toți durmeau, țiganii au deschis pivnița și au intrat în ea, aflând un butoiu de vin, sau ospătat bine din butoi, și aflând o sticlă de 10 litri, a umplut-o să o ducă cu ei, eșind

pe trepte au spart-o, vinul a curs, năcăjindu-se, că nu li-au succedat planul, au aflat altă sticlă, mică de o litră, și au umplut-o cu vin barem cel puțin pe aceea, ca să aibă pe drum. Eșind în largul curții, ce s'au gândit? să facă o încercare într'o cameră, că da de or fi mai norocoși, deschizând ușa, după ce au stricat zarul, a resturnat toate ce sau aflat acolo, și ce a fost de ridicat să le ducă cu ei. Într'o ladă mare erau mai multe vestminte de iarnă: bunde bărbătești și de dame, închise, stricând zarul, sgomotul s'a auzii într'o odaie alăturată, unde durmea calfa de petrariu Ioan Chidu, care în sgomotul cel mare s'a trezit, și a observat, că acolo nu e lucru curat, după cuvintele auzite țigănești, numai decât a sărit din pat luându-și un drug de fier, cu care ridică petrele și a eșit afară cu drugul în mână, unul dintre țigani, mai mărunțel, a eșit în curte, atunci curajosul Ioan Chitu îl salută cu drugul de fier peste spinare, de a căzut la pământ, după el a eșit și al doilea tovarăș, un țigănoi mare, care văzând pe tovarășul său căzut apucă în mână un furcoi de fier ca să-l lovească în cap pe Ioan Chitu, care nu-și perduse curajul și-l pălește și pe al doilea țigan și mai trage una cu drugul la cel dintâi, învălmășându-se cu cel din urmă, cel cu două lovituri s'a târât cătră poartă spre uliță, și al doilea a luat-o la sănătoasa, ajungându-l pe celalalt, l'a târât pe jos și l'a tras pe poartă afară în uliță, unde îi aștepta o căruță cu femeii ca să-și pună prada. De sigur l'a pus pe căruță și au luat-o la sănătoasa. Până când s'a îmbrăcat curajosul calfă și deșteptând și pe stăpânul său, țiganii ca n'pal-mă. Numai decât dl Herzum s'a dus la poliție să înștiințeze cauza, însă nu avea la cine să la spectata poliție nu era nimenea. După aceea s'a dus la jandarmerie ca să anunțe cazul, unde numai decât, după cele auzite a pus în mișcare jandarmeria, și a și prins pe unul, pe cel mai voinic, pe cel cu două lovituri nu l'au aflat, de sigur îl vor fi ascuns pe câmp între bucate. Al

SCRISOARE DIN LUNĂ.

Luna-Lumină, la 30/VIII 1910.

(Telegrafată pe telegraful fără sârmă alui Marconi).

Frate dragă!

Bună dimineața, sau bună ziua, după cum va fi vremea, în care telegrama mea îți va sosi ție! Vei ști, că pe globul rotund al lunei, cum îl vedeți voi, în timpul din urmă, face mare zarvă știrea aceea despre badea Cârțan, că ar fi trecut pe jos Alpii, ca odinioară Hannibal, mulți de ai noștri au stat zile n'tregi cu ochienele în mână, privindu-l și admirându-l căci trecură multe veacuri, de când așa un viteaz nu s'a arătat pre pământ ca badea Cârțan. Toți din toate părțile mă întrebau, că ce fel de om e acela, iar eu cunoscându-l despre sumanul lui rupt și despre opincile, cari acopereau câte un munte numai cu umbra lor, le-am descris lor aventurile și pățaniile ăstu-i român, mult umblat în lume.

Nu de mult am primit o scrisoare de pe pământ, în care un prietin al meu, Ion al Licăi, îl ști bine, îmi scrie, că a fost marea secetă pe pământ, nu înțelegeam lucrul la început, căci vezi noi în anul întreg am văzut aburii concentrați de-asupra pământului și am crezut, că va fi de bună seamă potop și vărsări de apă pe pământ.

El însă făcea numai glumă, căci în sfârșit am înțeles din scrisoarea lui, căci numai capetele câtorva intelectuali români din X. au secăt cu întreaga secetă ce a fost, paguba lor. Ce să fie lucrul ăsta, doar nu s'or fi reîntors „Stările din Făgăraș” acum după alegeri? Te rog scriemi urgent, ori telegrafiază-mi de ai vreme, Nr. telegrafului la mine 00064, ori scrie-mi cel puțin în vre-o foaie românească.

Căci și săcăturile acestea numai din foi ungurești le știe pretinul Ion. Ci că ar fi dat jigarnița cea rea în ei, și turbure fiind apele străine i-au prins în ea. Dumnezeu să-i ierte, căci nu știu ce fac. Așteptând răspuns cu litere latine, rămân

cu salut mondial

Capră.

Fotografia mamei,

de Selma Lagerlöf.

Acolo locuia bătrânul Mattson, în una din celea o sută colibe de pescari, cari colibe se înșiruiu în o conformitate perfectă. Pe-o formă înverzeau flori mititele în ferestrii, păreții erau împodobiti cu chipuri

FOIȚA.

CA ÎN TRECUT . . .

Ca în trecut frumoasă ești
Și dragă-mi ești și-acum,
Și stau pierdut în fața ta
Când te n'tâlnesc în drum.

Iar când îmi râzi cu drag, tu vis
Frumos din alte vremi,
Cu ochii tăi negrii și mari
Trecutul m'îl rechemi.

Și mă n'tristez, când mă gândesc,
Că sar putea să pleci,
Și n'urma ta va trebui
Să plâng, în veci de veci.

Dar nu n'teleg s'ar mai putea
Pre tine să te pierd,
Suflarea dulcilor guri când simt
Și fața ție-o desmerd?!

A mea vei fi de-acum pre veci
Iubindu-ne mereu,
N'om ști cum timpul peste noi
Și-urmează cursul său.

Iovu.

doilea este în prinsoare, dar neagă faptul. Prin Făgărașul nostru multe haite de corturari trec, ca și cum Făgărașu ar fi satul lui Cremene, fără stăpâni și fără jitari. Ar fi bine ca cetățenii noștri să bage de seamă, ca să închidă bine ușile dela porți, camerele, cotețele și culeșurile de galițe, etc. etc. ca oaspeții de noapte și neche-mați, să nu poată intra în lăcașurile și curțile lor, unde să pot întâmpla furturi și omoruri, precum s'a și întâmplat mai de multeori, provenite dela atari corturari. Asemenea și pe la sate să aibă mare băgare de seamă păzitorul de noapte, că cine trece prin sat? pentru ca să știe ce să întâmplă noaptea prin sat.

— **Restaurator nou la moara de hârtie.** Birturile orașului cu localitățile sale dela moara de hârtie cu 25 Aug. a luat în întreprindere dl Ioan Anceanu, sergent major în penziune, aranjându-se din nou cu totfelul de mâncări reci și beuturi bune, pe cari le vinde cu prețuri mai moderate ca cum au fost până acum.

— **Holera.** Impresia generală din știrile mai recente e, că holera s'apropie de Ungaria. Autoritățile vieneze au constatat chiar, că există în Ungaria un cuib necunoscut de holera și ministrul ung. de interne a fost rugat telegrafice, să erueze acest loc. Din știrile, ce să contrazic și să desmint, nu ne putem face însă o iconă clară. În Galiția sau ivit câteva cazuri. Din Viena earăș să semnalează. Se anunță chiar și două cazuri — de altfel ulterior desmințite, — unul din Seghedin și unul din Timișoară. Atât guvernul austriac cât și cel ungar au luat cele mai energice măsuri.

În străinătate — în Rusia și Italia — bântue cu aceeaș furie. Din Italia să anunță 24 de cazuri nouă și 17 decese. Din Rusia nu s'a dat comunicat oficios despre mersul holerei în zilele din urmă. Din știri private reiese însă, că continuă în aceeaș măsură.

— **Deschidere de atelier.** Avem

dulapurile cu scoici și melci, și locuitorii esăuțelor trăiau o viață liniștită.

Bătrânul Mattson, deasupra patului pe perete a așezat fotografia mamei sale. Și într-o noapte a visat, că fotografia a eșit din rame și pășind înaintea lui i-a zis:

— Mattson, tu te vei însura.

Mattson prețuia foarte mult fotografia mamei sale, și când ajungea în năcaz, totdeauna dela ea cerea ajutor.

Dar par'că acum chipul vrea să mă batjocurească... Par'că vorbește în contra convingerii mele. Doar Mattson și prin vis și-a adus aminte istoria căsătoriei lui.

Când prima oară s'a înșurat și s'a îmbrăcat în haine de nuntă — fotografia deodată cu o bubuitură puternică, a căzut din rame... însă el nu o dat o atenție mai mare, acestei întâmplări... Căsătoria i-a ținut foarte puțin și s'a sfârșit în un fel de tot tragic. A doaua-oară vrea să se însoare... Și iarăși i să repete cazul de mai înainte. Acum a ascultat de fotografie și lăsând acolo pe toți, s'a înrolat de matroz și a umblat mulți ani pe valurile mării.

Mai târziu s'a întors acasă.

Și eată fotografia vrea să'l batjocorească.

Îl îndeamnă la aceea, dela ce până acum îl oprea.

Însă totuși nu poate fi un dispreț... Fața palidă, suflată de vânturi, a rămas se-

onoare a aduce la cunoștință St. Doamne și Domnișoare din Făgăraș și jur plăcută știre, că văd. D-nă Elvira Moldovan n. Dejenariu își deschide cu 1 Octombrie anul c. „Un atelier de pâlării pentru dame“ în casele părinților D-sale din Strada Podului Nr. 40 d. în Făgăraș.

Recomandăm cu căldură pe D-na Elvira Moldovan, n. Dejenariu ca pre una care în urma praxei îndelungate ce și-a câștigat în atelierile cele mai bune, va putea satisface gustului modern a St. Dame și D-șoare, în toate privințele.

Dare de samă.

Din Ghimbav.

În Duminică de 28 Aug. a. c. (Ziua de Sft. Marie) a avut loc producțiunea „Teatrală Declamatorică“ în comuna noastră Ghimbav, la care și-a dat concursul un grup de studenți brașoveni, dela școala comercială. La petrecere au luat parte mai mulți oaspeți din Brașov și Stupini.

La ora 8 și 25 minute s'a început programul cu declamațiunea: „Al mai tare om din lume“ de Vlad Delamarina. A fost declamată de un student, și a succes destul de bine. Ca punct II a fost o cântare solo de violină* exec. de — Coliban, care a dat dovadă, că știe mânuși arcușul cu fineță. A executat două piese, în urma cărora a fost viu aplaudat.

A urmat apoi canțoneta comică „Herseu Boccegiul“ de V. Alexandri, predată de — Coliban, care a stârnuit mult haz în ascultători.

Punctul de forță din program a fost însă piesa teatrală „Țiganul cătană“. Rolurile au fost împărțite între domni: Morariu Preda, Șurar și Voicu. Toți au interpretat rolurile avute cu multă îndemânare. Publicul nu mai putea înceta din râsul cu hohot. Autorul piesei Em. Sucișu poate fi mândru

rioasă, și glasul cunoscut în continuu repeta:

— Mattson, tu te vei însura!

Mattson acum a început a cere mila mamei sale. Oare cine a mai auzit aceea, ca un bătrân, cu povara alor șaptezeci de ani în spate se să însoare... Pescarii l'ar râde.

Însă chipul a stat pe loc înmărmurit. Și Mattson cu frică privea chipul mamei sale, inelul de aur, și lanțul de aur dela gât...

Dacă îl cercetează în hainele ei de postav, pe cap cu năframa, în care ținea peștii, pe cari avea să-i vândă în piață, i să va opune, însă așa n'a avut ce face altceva, decât tremurând a-i promite, că va asculta orbiș. Chipul apoi s'a așezat la locul său.

La Mattson nici prin minte nu i-a trecut de a i-să opune. Doar mamă-sa desigur, că știe mai bine, ce e favorabil pentru el. Și în ziua următoare a și cerut de soție pe fata unui pescar vecin. Pe cea mai urâtă din întreg satul. Pe o fată slabă, palidă. Cererea nu i-a fost refuzată.

Însă, când a ajuns rândul la strigări, era o mică greșală în actele lui de căsătorie.

I-au cerut o adeverință oficioasă pentru căsătoria întreruptă, că oare într'adevăr e întreruptă? A și scris după adeverință și bătrânul Mattson încontinuu venea la pa-

de felul, cu care a întocmit această piesă teatrală.

La finea piesei diletanții au fost viforos aplaudat.

La ora 10 din noapte s'a început jocul vesel, românesc. În sală a fost mare îmbulzeală din cauza publicului mult, care participase.

Venitul brut a fost 72 coroane, din cari bani subtrăgându-se spesele, au rămas un venit curat de 20 cor., cari s'au dat bisericii din Ghimbav.

Pe la ora 4 dimineața publicul începea a să împrăștia, ducându-se fiecare pe pe la ale sale. Rap.

Din Cincul mare.

Duminică în 28 August st. n. 1910 (Sf. Marie) sau ținut în Cincul mare adunarea generală a despărțământului „Agnita“ al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român.“ Cu ocaziunea aceasta au întâmpinat pe Dl protopop din Agnita în banderiu de 60—70 călărași, asemenea fu întâmpinat și Dl vicariu din Făgăraș. După serviciul divin din biserică au eșit cu toții și după 10 oare a. m. fură sfințite casele cele nouă ale institutului de credit și economii „Armonia“ societate pe acții. — După amiază u fost puse în școala gr. or. la expoziție lucruri femești românești, dintre cari mai multe fură premiate. În grădina Dlui Buitan au fost toată după amiază joc, ear seara au fost producțiune teatrală în sala „Concordia“ unde sau predat cu bun succes piesa „Lipitorile satului“ de V. Alexandri. — După producțiune a urmat dans și feciorii din loc au jucat „Călușeriul și Bătuta“ sub conducerea Dlui Traian Mandocea.

Rap.

Serate de ale meseriașilor noștri.

În ședința literară a 7-a a „Reuniunii meseriașilor sibieni“, Joi la 28 Iulie n. 1910

rochie a stircii, că au venit actele sau ba?

— Încă nu.

Și preotul cam mirat îl privea pe copilul bătrân.

— E atât de urgentă căsătoria, Mattson?

— Ei, e mai bine să trecem odată și peste aceasta.

— N'ar fi mai bine să abzici? Acum nu ești un fecioraș tinăr.

— Știu, că sunt bătrân, însă sunt silit să mă însor. Trebuie!

În fine după vr'o șase luni i-a venit și adeverința mult așteptată.

Și în decursul acestor șase luni pe ori unde a umblat, în tot locul l'au batjocorit, îl râdeau sarcastic.

— Mattson să însoară! Bătrânul Mattson, care a fugit odată dinaintea căsătoriei!

Cazul acesta el îl ținea de o curată prostie. Fotografia aceea l'a prostiț cu totul!

Într-o Duminică, după primul anunț de căsătorie, a aflat pe mireasa lui plângând lângă malul mării. A întrebat-o pentru ce plânge? Doar vrea un alt bărbat? Sau doară sunteți amorezată în altul?

Fata clătina lin din cap. E amorezată în feciorul cel mai brav, mai bogat din întreg satul... E foarte bine, că o i-a de soție Mattson, căci știa, că acel fecior încă nu s'ar uita la ea.

După două săptămâni au ținut căsă-

s'a comemorat memoria profesorilor Dem., *Cunțan*, care din tinerețe și până la apusul vieții sale a arătat un deosebit interes acestui așezământ. Iată cam ce ni-a spus președintele nostru Tordășianu în cuvântul de deschidere al ședinței: „Rând pe rând se sting bărbații, al căror nume este strâns legat de începuturile clasei noastre de mijloc și cu ia și de Reuniunea noastră. Nemiloasa moarte, care abia de câteva luni ni a răpit pe bunul nostru căpitan Const. Stezariu, pe bătrânul cu inima caldă, și iată aceeași moarte acum în zilele prime din Iulie, ne smulse din sânul nostru pe un alt bătrân cinstit și muncitor, pe bunul părinte Dem. Cunțanu, cel care cu cuvântarea lui, cu inima lui caldă și veselă — viață a dat, veselie a dat sufletelor tinere, cel care cultura și nobilitatea inimei și a simțămintelor a vărsat-o nu numai în sufletele miilor de preoți și învățători ieșiți, timp de 47 de ani de sub mâna lui, ci aceleași sentimente a ținut să le cultive și în inimile și sufletele însetate ale meseriașilor noștri. Dacă Nic. Cristea nemuritor s'a făcut prin alcătuirea primei societăți de meseriași români la noi, apoi lui Dem. Cunțanu i revine vrednica de a fi introdus în această societate prin cântecul său, prin formarea primului cor al meseriașilor noștri, dragostea de împreună lucrare și împreună petrecere. De spiritul mare a lui Șaguna, care a planat asupra tuturor alcătuirilor noastre și asupra bărbaților crescuți sub părinteasca lui îngrijire, de acel spirit al lui Șaguna a fost stăpânit și inspirat și Dem. Cunțanu, care fără oboseală și cu jertfirea unei părți a leului său a muncit o jumătate de veac, în pământul înțelenit la neamul românesc. Podoabele, ce înfrumusează pereții atât de grăitori ai localului nostru, portretele cu chipurile blânde ale lui Șaguna, Popea, Cristea, Andronic, Stezariu etc., de astăzi încolo se înmulțesc cu chipul unui discipul, admirator și și conlucrător al lor, cu chipul lui D. Cunțanu. Acestea imagini scumpe chemate sunt să ne trans-

toria și după aceea a venit timpul viscolos de toamnă.

Mattson încă cu cinci prietini de-ai lui, două nopți și trei zile a plutit pe valuri cu barca ușorică și bolnav greu s'a întors acasă. Nici nu s'a mai vindecat.

A zăcut doi ani și apoi a murit. Soția lui credincioasă în totdeauna l'a îngrijit și oamenii clătind din cap ziceau:

— Ei vedeți, bătrânul Mattson, tot n'a fost om prost! Bine a știut el, ce face, când deși era bătrân, și-a adus o soție. Oare cine s'ar fi îngrijit de el... Ea e o femeie harnică!

Mattson până era pe pat în toată ziua îi povestea soției sale întâmplarea cu fotografia mamei lui.

— Dacă voi muri, aici toate vor fi a tale...

— Nu vorbi de acestea...

— Inșă fotografia mamei să o stimezi.

Acață-o deasupra patului și dacă îți va veni vr'un pețitor, numai dela ea să ceri tu sfat. Eu îți spun mai bine decât ca aceasta fotografie, nime nu știe răspunde, la întrebarea despre căsătorie, — nimenea.

Ohaba, în luna Iulie.

Valeriu Crișan
st. abs.

poarte pe noi și pe cei viitori în trecutul neamului nostru plin de nădejdi într'un viitor mai fericit. Dacă acestea chipuri ar învia, și cu ochii lor odinioară atât de plini de viață și de îngrijorare pentru viitorul neamului nostru a privi asupra clasei noastre de mijloc, acest rezultat al muncii lor neobosite, ar avea fericirea să constate, că munca uriașă a lor a fost o bună muncă, că sămânța aruncată de ei în pământ priincios a căzut, că roadele muncii lor stau în proporție dreaptă cu oboselile lor.

În cele din urmă dl Tordășianu, enumerând vredniciile lui Cunțanu, săvârșite pentru Reuniune, zice: „Pentru vredniciile lui, Reuniunea i-a dat acel puțin, de care ea poate împărtăși pe binefăcătorii săi până sunt în viață, l-a declarat pe Dem. Cunțanu membru onorar al ei, iar la decedarea lui, a arborat steagul negru pe casele sale, a depus pe cosciugul lui o cunună peritoare, era drept cunună neperitoare contribuit-au membri săi cu cât au putut întru eternizarea numelui lui Cunțanu la fondul marelui Șaguna, cel chemat să aline suferințele văduvelor și orfnilor noștri, noi delegația Reuniunii aruncatam câte un bruş din pământul săliștenesc pe cosciugul care adăpostește pe cel care ne-a iubit și ne-a urmat și în bine și în rău“.

La fine dl Tordășianu, binevintează pe dna Ionescu n. Grecu și pe dl Ioan Mateiu, absolvent al conservatorului din Iași, actual paroh în Trestie, cari din privilegiul petrecerii în Sibiu, au ținut să ne onoreze cu prezența la această ședință și a ne da concursul grațios.

Notarul Duca cetește sumarele ședințelor administrative din Iulie, din cari între altele, aflăm cum membrii pe viață Petru Bota și soția sa Maria Bota, măestri croitori achitând taxa de câte 50 cor., își primesc diplomele; mai departe, că comitetul a luat hotărâre a da bătrânului și neputinciosului măestru compactor Ioan Cristea, unul dintre

întemeietorii Reuniunii, un modest ajutor de câte 3 cor. lunar din fondul Șaguna.

Intrați în înșasi serata dl G. Pascu ne redă poezia „Prietenii“ de H. Lecca, dovădind multă pricepere; școlarul Aur. Comșa, a predat bine »Povestea unui leneș«, mult a plăcut dsoara Marioara Florea poezia „La ogliudă“ de Coșbuc, predată cu cuvenită naivitate. Dl Ioan Mateiu, care colabora la ședințele noastre literare, pe când era cleric al seminarului „Andreian“ și după absolvirea conservatorului din Iași — de data aceasta ne-a captivat cu câteva arii executate la violină, ear mai apoi în »Doina Murășului« compoziție de a dsale, executată la violină și cu acompaniamentul dnei Eugenia Ionescu la clavir. Viceprez. G. Poponea ni-a cetit o bucată de cuprins industriiv și educativ. Dulce și drăguț a predat școlărița Anicuța Pinciu poezia „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie!“ Practicantul cul. tip. I. Măjian a produs mult haz cu bucată »Tănasă« și »Sâmburele« de Basarabescu. Fratele A. Bozo, sod. pantof. în Șomeuța-mare, găsindu-se la cursul de croitorie (pantof.) ni-a mai delectat odată cu „Amestecul de limbi în târgul Mediașului“. Ni a cântat apoi frumos și bine dl Alexandru Marele, calfă de prăvălie; și ni-a încântat dna Eugenia Ionescu cu bucăți alese, executate la clavir și dl I. Mateiu cu »Cântece populare« etc. scoase cu multă căldură și pricepere din arcușul său. Cum ambii au contribuit la ridicarea nivelului acestei ședințe festive, numărul auditor i-a răsplătit cu apluase nesfârșite.

La încheiere s'au sortat cele 15 cârticele folositoare, iar dl Tordășianu, mulțumind tuturor participanților și în deosebi dnei Ionescu și dlui Mateiu pentru concursul prețios, invită la ședința a 8-a din 25 August n. c.

„Invingătorul“.

ECONOMIE.

Școalele de specialitate pentru agronomii.

Să apropie începutul unui nou an școlar. Va fi deci, credem, de actualitate și de interes a ști ce școale de specialitate pentru agronomi există în Ungaria, spre cari ar putea fi îndrumați mai ales copiii țărănilor noștri absolvenți de școale elementare, dar dornici de învățatură.

Școale de specialitate pentru agronomi sunt la noi în țară mai multe între cari cele mai numeroase sunt școalele agronomice de stat.

Astfel de școale sunt în total 18, dintre cari în ținuturi locuite de poporul nostru sunt 5 și anume în Geogiul de jos, Lugos, Sânmiclașul-mare, Șimleul-Silvaniei și Ciucsereda.

Școale agronomice susținute de corporațiuni mai sunt în ținuturile locuite de români în Bistrița, Feldioara și Mediaș.

Condițiile de primire în aceste școale sunt: scrierea și cetirea, 16 ani împliniți și constituția corporală corespun-

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător din comuna *Mărăcinoasa*, protopresbiteratul Brusture, să publică prin aceasta concurs cu termen de 59 zile dela prima publicare în ziarul »Luna«.

Salar fundamental 1000 duci din repartiție dela popor. Cinci fuioare de căne-pă, 3 chile de călți, o jumătate ferdală de picoci dela fiecare gazdă.

Cuincuenalele să pot solvi parte din lada bisericii, care este deja de mult goală, parte din repartiție dela credincioși, cari de prezent trăesc resfirați prin America.

Cuarter sub cerul liber vara, iar iarna în vre-o șură părăsită, 3 cară de bacoalțe lemne de foc, din cari va avea a să încălzi și edificiul școlii, care în 30 Februarie 1911 va fi dată destinației sale.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze rugările la concurs în timpul legal subsemnatului oficiu protopopesc.

Cel ales va avea să instrueze elevii și în cântările bisericesti, ținând strană în Dumineci și sărbători, pentru care serviciu va fi remunerat cu sudalme din pertea credincioșilor.

Ceice vor fi apți a conduce cor în biserică, vor căpăta îndoită răgușală și durere de pept. Preferiți vor fi cei ce sufer de reumatism.

Sca eți, 25 Aug. 1910.

Valentin Șindilă
protopresbiter tractual.

zătoare. Sunt preferiți copiii de agronomi.

La școalele de stat sunt și locuri gratuite, la cari se admit flăcăi tineri și săraci, harnici, cari pe lângă îmbrăcăminte, beneficiază și de întreținere gratuită, ba primesc tot la jumătate an o despăgubire pentru munca prestată,

Cererile pentru obținerea de locuri gratuite trebuie adresate pe calea direcțiunii școlii respective la ministrul de agricultură și trebuie alăturate la petiție: 1. Atestatul de botez; 2. Atestatul școlar; 3. Atestatul de moralitate; 4. Atestatul de paupertate și 5. declarația de învoire a părinților.

Ceice reflectează la locuri pe plată, trebuie să anunțe simplu în scris sau în persoană la direcțiunea școlii agronomice, la care doresc să fie primiți.

Afară de școalele agronomice mai sunt:

Școale speciale pentru lăptărit și anume în Sárvár (com. Vas), din care ies maestrii brânzari și untari, azi foarte căutați pretutindena.

Școale pentru formarea de lucrători de lăptării: în Kisbér pentru bărbăți și în Nagyszéchény pentru femei.

Școale pentru grădinărie cu totul 4, în ținuturile românești în Nagybooskó (Bácicoi, com. Maramurș) și în Turda. Scopul este a crește în mod practic muncitori de grădină harnici. Durata cursului este de 2 ani. Absolvenții acestei școale în urma pregătirii, ce primesc, pot scoate prin munca lor rațională de pe un jugăr atâta folos cât alții de pe 10.

Școale de vierit de un an sunt 4, dintre cari în ținut românesc una, în Miniș (Méneș com. Aradului); de doi ani sunt trei în Diosâg (Bihardiószeg), Pojon și Agria; de 3 ani, una, în Aiud.

Curs pentru măestrii de pivniță de 2 ani în Budafok și

Școale speciale pentru păduri, 4 la număr, dintre cari una în ținut românesc, în Gurghiu (Görgényszentimre com. Murăș-Turda).

Școalele acestea de specialitate au fost până acum foarte puțin frecventate de fiii țăranilor noștri, deși ele oferă absolvenților ei mari avantagii și ar putea contribui cu timpul mult la întărirea clasei noastre de mijloc de care suntem până acum atât de lipsiți, dar la a căreia formare trebuie să ne cugetăm și să lucrăm stăruitor.

Să îndrumăm pe fiii țăranilor noștri la aceste școale practice!

Revista Economică.

Higiiena la țară în timpul verii.

Viața țăranului român în timpul verii, se deosebește mult de cea din timpul iernii, căci vara este pentru el vremea de muncă grea a câmpului. De aceea ziua pentru dânsul începe dela ora 3 din noapte, când să luminează de ziuă. La această oră el sau copiii și nevasta au și înjugat boii la ear și e pe drum spre câmp. Plecarea asta să face Lunea, iar întoarcerea înapoi acasă să face Sâmbătă seara, când mai e soarele de-o suliță până la sfințit și mai ales când crede țăranul c'a tocat popa de vecernie. Toaca popei e un fel de semnal pentru muncitori, că trebuie să înceteze lucrul până Luni de dimineață.

Munca de Duminecă o socotește ea un păcat mare.

Care e viața țăranului nostru pe timpul celei mai grozave arșițe de soare din lunile de muncă? E de ne crezut când voiu spune că ei n'au în cap pălării de paie, ci niște pălării groase și foarte grele de o păslă ordinară imbibată cu cleiu gros, care-i menține forma de pălărie. Ceva mai rău. Majoritatea poartă tot căciuli, de sub cari nădușala curge ca un izvor nesecat. O industrie națională de pălării ieftine de paie pentru țărani, ar fi credem, din cele mai binefăcătoare și mai căutate. Pe la școli se predă elevilor la sate și împletitul de paie pentru coșuri și pălării, și mulți copii își fac singuri pălărioare drăguțe, căroro le mai adaugă de jur împrejur câte-o panglică roșie ori verde și câte-o spică, două, spre a fi mai frumoase. De ce acești elevi nu furnizează la tot satul pălării p'un preț de nimic, numai ca să se exerseze mai mult și să facă și un bine rudelor și consătenilor lor? Cu timpul ar intra lucrul acesta în moravuri, și ar scăpa oamenii de căciulele acelea grele iernatice care coc capul omului ca și de pălăriile proaste de păslă.

Țăranul începe munca câmpului de îndată ce să creapă de ziuă, de pe la ora 3 noaptea; ziua lui e foarte lungă căci ține foarte adesea câte 20 de ceasuri. Câtă muncă! Câtă istoveală! Și cum pune el la loc puterile pierdute? Aproape cu nimic. El nu să hrănește, își înșală foamea, își umple burta cu mămăligă, foarte adesea ori făcute din ecuruz stricat, care produce teribila boală Pelagra, decare sunt bolnavi în țară rămânând mulți și prin spitale și infirmerii.

Țăranul mănâncă de vre-o trei ori pe zi: la opt dimineața când are deja vr'o cincii ore de muncă; la douăsprezece și seara la opt.

(„Albina“).

D. Teleor.

Păstrarea merelor.

Dupăce am pus merele la aer pe podul casei câteva zile, așa ca să nu să atingă unul de altul, le așezăm rânduri într'o ladă în care punem un strat de mușchi uscat și un rând de mere de așa, ca să nu să atingă unul de altul și tot așa urmăm până umplem lada punând tot un rând de mere și o pătură de mușchi.

Lada, după-ce am astupat-o bine cu mușchi și deasupra și am închis coperișul, o îngropăm în pământ svântat scutit de ploaie, spre care scop i-am făcut o groapă anume în șură sau airea.

Dacă în locul mușchiului folosim năsip uscat bine, atunci nu e de lipsă a mai îngropa lada, ci e destul a o pune în podul casei sau la alt loc svântat spre păstrare.

În felul acesta, dacă merele au fost culese cu mâna și alese de sănătoase și coapte bine, putem să le păstrăm și până la recolta viitoare.

Sfaturi practice.

Uu sfat prietinesc.

Un țăran harnic de departe, da spre publicare un sfat prietinesc ce îl dă el fraților țărani de pretutindena, îndemnându-i să părăsască crășmele. — Scrisoarea fratelui nostru, fiind de bun folos, o publicăm întocmai cum a scris-o el, îndemnând pe ceialalți țărani ca să-l asculte.

Iată scrisoarea:

Părăsiți crășmele!

Cine să nu știe răul ce a venit și vine mereu, asupra poporului nostru, din cauza crășmelor? Cine nu vede în toată ziua, familii întregi ajungând la sapă de lemn, pentru spurcatul de vinars? Cine nu a băgat de seamă cum se îmbogățesc jidanii de pe spatele poporului? Ei nu muncesc, nu asudă, nu-i vede nimenea în năbuhala verei, scotând limba de oboseală. Șed la umbră și vând venin, adecă rachiu puturos, și să înavuțesc, de par-că ar face bani cu tiparul. Și nu-i fac cu tiparul dragii mei. Nu, noi le dăm, bănuți de bănuți pe rachiu, până ce fac din bănuți floreni și din floreni sute și mii de floreni.

Noi le dăm bucatele, cu cupa, pe rachiu, tăbac și țigări, apoi primăvara le luăm dela ei pe bani uscați, ori pe contract, cu care în urmă ne scot din casă și moșie și ne luăm pe uliță muritori de foame, ori ne băgăm sluji. Noi îi înavuțim pe ei, ș'apoi înavuțându-i pe ei, ne sărăcim pe noi. Drept aceea: Să părăsim crășmele, dragii mei. Să punem jurământ, că nu le vom cerca nici când, iar jurământul să ni-l ținem.

Știți zicala:

„Cu-i îi place vinul bine,
Nu-l mai vezi cu haine bune“.

Putem trăi, numai de vom voi, și fără puturoasele de beuturi jidovești, ba putem trăi mai bine, căci nu ne prăpădim ave-

rile, nu ne îmbătăm și nu facem lucruri neplăcute față de Dumnezeu și oamenii mai cu minte. Nu ne stricăm sănătatea și nu dăm pildă rea la tineret, care este viitorul nostru*.

Fratele nostru, care trăiește la sate unde toate acestea le vede și cunoaște bine năravul blăstămat al multora dintre țărani, — adevăr grăiește.

Lăsați crășmele, la mama focului, căci veți vedea cu ochii, foloasele ce vor urma în urma îndreptării. (G. d. D.)

Curs pentru mǎestrii de pivniță în Budafok. Conducerea acestui curs publică concurs pentru primirea de elevi ordinari pe anul școlar 1910/11 care începe la 1. Octombrie a. c. și se termină la 31 Decembrie 1911. Scopul acestui curs este a da o temeinică instrucție teoretică și mai ales practică pentru manipularea rațională a vinului. Cursul este gratuit. Petenții săraci, cari au absolvat cu succes o școală de viierit de 2 ani, pot cere știpeții, cari sunt de cor. 50 și cor. 25 lunar. Cererile instruate în ordine, trebuie înaintate la direcțiunea școalelor de viierit, dela care a primit petentul absolutoriu.

Curs pentru proprietarii de mori și morari, se deschide în Budapesta. Scopul cursului este a răspândi cunoștințele practice de lipsă în industria morăritului și a face cunoscute în cercuri interesate cele mai noue progrese tehnice în aceasta industrie. Cursul va ținea din 10 Mai 1911 până la 20 Iunie 1911 și vor fi admiși ca ascultători proprietarii, arăndatorii și conducătorii morilor mai mici și de mijloc, cu cel puțin 4 clase populare și praxa 4 ani în ale morăritului Taxa aste K. 20.

Favoruri de timbre și competență la conversiunea creditelor cambiale cu acoperire ipotecară. Prin decisiunea sa Nr. XXIX dela 15 Martie 1907, judecătoria administrativă a extins, în opoziție cu decisiunea sa Nr. XIII. favorurile de timbru și competență și asupra împrumuturilor cambiale cu acoperire ipotecară, resp. a conversiunii acestor împrumuturi, dar numai dacă:

1. împrumutul nou s'a ridicat pe baza unei obligațiuni asigurate prin ipotecă și
2. dacă pretensiunea veche s'a intabulat pe baza unei declarații de intabulare a debitorului.

Ingăduință pentru restanțierii de dare. Ministru de finanțe a dispus, că din cauza ingrădnădirii de dare neplătită pe timpul ex-lexului, publicul care are restanțe de dare directă și nu trece peste suma de 500 cor., poate face rugări, ca să li se îngăduie plățirea lor în rate sau pentru alt timp. Rugările au a se face până cel mult în 10 Sept., antistiilor comunale și direcțiunei financiare, și sunt scutite de timbru. D. ministru a dispus totodată, ca pentru restanțele de dare de pe timpul ex-lexului, nu este iertat autorităților a lua camete dela cetățeni. Se pot face rugări, și se va acordă ingăduință și pentru restanțele de dare din anul trecut; pentru aceste însă are a se solvi camăta obicuiuită.

Măestria de a trăi o sută de ani. Doctorul Javal s'a îndeletnicit cu o cercetare asupra măestriei de a trăi o sută de ani. Astfel el a adresat întrebări tuturor moșnegilor de o sată sau mai bine de ani, întrebându-i asupra felului lor de a veți. Doctorul Javal a primit vre-o 50 de răspunsuri, al căror cuprins este următorul: Nutremânt simplu și din destul și bucate găsite mai ales din legume. Cea mai mare parte din cei cari an trecut de o sută de ani n'au întrebuițat aproape de loc rachiu; din potrivă însă, mulți dintre ei beau vin la masă. Poartă vestimente calde și nu fumează.

Lucru ciudat: mulți din acești bătrâni iubesc dulceturile și mai ales zăharu. Moșnegii întrebați au spus cu toții, că sau ferit cu îngrijire de turburări de orice fel.

(„Profilaxia“).

Cum să ne apărăm de șoareci? Câte odată șoarecii se înmulțesc atât de tare, încât mâța, care-i stărpește fără milă nu ne mai poate apăra de ei. În cazul acesta le putem face o cursă foarte practică, luând o oală veche în care turnăm apă și o legăm la gură cu hârtie de pergament, muiată în apă. După ce hârtia s'a uscat, cu un cuțit ascuțit facem o tăietură în hârtie în forma crucii, și pe tăietura aceasta presărăm câteva fărâmituri de zăhar sau puțină făină ori altceva. Șoarecii venind la această momeală, prin tăetura din hârtie cad în oală și se înecă în apă. După căderea unui șoarece, tăetura se închide numai decât, rămânând netedă și șoarecii nici nu visează de soarta tovarășilor lor, cari au căzut jertfă.

Un alt mijloc bun, pentru a ne apăra de dobitoacele acestea sprucăcioase, este vitriolul de fier (piatra verde). Păriții camerilor, șurilor și hambarelor și altele îi văruiim, amestecând în var atâta piatră verde, până ce varul capătă o culoare gălbie, iar în crepăturile pereților băgăm câte o bucată de piatră verde. Localitățile văruiute în chipul acesta sunt scutite de șoareci. Asemenea să feresc șoarecii și de mirosul plantei numită iarbă creță (menta), pe care dacă o punem pe lângă bortele (găurile) lor, ei părăsesc numai de cât locul.

(Albina). (Agricultorul).

Piața de bucate în Făgăraș.

2 Septembrie n.

Grâu	pro 100 kl. cor.	17.—
Secară	» » » » »	12.40
Ovăs	» » » » »	11.60
Orz	» » » » »	12.—
Cucuruz	» » » » »	14.—

Ghicitori.

Oastea unui crai
Într'un vârș de pai. (Macul)

Ce se naște neînsuflețit
Și din neînsuflețit
Insuflețit. (Oul și puiul)

Pasăre nu e,
Pe copaci să suie,
Albă e, picioare n'are. (Fasolea)

POȘTA REDACȚIEI.

A. Str. în U. Tipografii gazetei noastre au decis unanim a-i face de „deochi“ manuscriptului trimis. În caz, că nu va avea efect, îi deschidem drumul spre Zanzibar.

Trilo. Ștrofele D-Voast „șugubețe“, ne au scormonit reumatismul.

Medicinist. Pentru ochiurile de găină n'avem deocamdată rubrică.

Pifcus. Poetul Coșbuc, ne-a promis, că va remunera dacă încetați cu sgărirea de ritme.

F. T. în H. Recunoaștem, că aveți un drum de avânt poetic, vă sunt însă deranjate „helicele“.

B. G. în Dr. Publicând articolul trimis ar produce păruială între membrii academei.

Clujanul. Cetind „Oda“ trimisă întreg personalul redacției a căpătat inflamațiuni de picioare

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

AVIZ!

Pentru înscrierea școlarilor la școalele confesionale să află următoarele tipărituri, conform ordinului ministerial mai nou:

- Ziar de primire,
- Ziar de frecvența și progres,
- Ziarul materialului propus,
- Ziarul vizitațiilor și evenimentelor.

Consemnarea manualelor întrebuințate.

Testimonii sau atestate de șc. despre vrecvențarea școlei.

Chitanțe pentru vād. preotese.

Să află de vânzare la Tipografia C. Popp în Făgăraș, cu prețurile cele mai ieftine, după coală.

*****

D. ALDAN LEON

? Atelier dentistic ?

de primul rang,

în Făgăraș, piața mare, casele Toma aranjat modern după tot confortul.

După o praxa câștigată în primele ateliere din Berlin și Viena sunt în plăcută poziție a exe. cei mai perfecți

Dinti folosibile la mâncare.

Depărtarea rădăcinilor e superfluă.

Specialist

în esecutarea coroanei (măselei) americane de aur, dau garanție până la 10 ani. — Plombări durabile. Tragera dintelor se esecută fără durere. — **Reparez** dinți vechi nefolosibili, în cel mai scurt timp. —

Dinți artificiali trimiși spre reparare din provinciă să esecută în aceeași zi.

Consultațiuni toată ziua în orice timp.

Specialist în toffelul de morb de gură și dinți. — Toate operațiile să fac fără cea mai mică durere. — Pacienții din provinciă vor fi serviți încă în ziua prezentării.

Rog fiți atenți la adresa și firmă:

D. Aldan Leon dentist

Făgăraș, piața mare, casele Toma.

*****

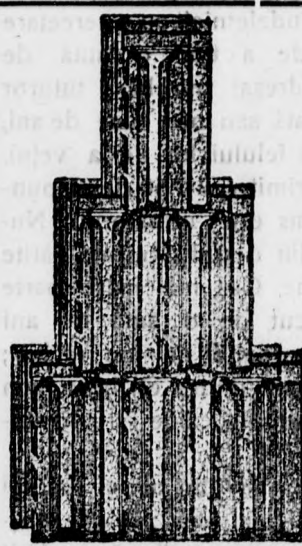
Tuturor acelora, cari merg sau să reîntorc din România li-să recomandă **ZARAFIA** compatriotului nostru oltean, a domnului **Dumitru Popp** din Brașov.

O dșoară cari a absolvat con-
tabilitatea, posedă
limba română maghiară și germană caută
post într'un Birou.

Informațiuni se iau la administrația foaiei.

Uleiul pentru urechi

a lui **Dr. G. Schmidt**, medic legist și
militar, vindecă repede și perfect asurzenia
cronică, durere de urechi, văjăitul și alte
boale de urechi și în cazuri învechite. —
O sticlă costă 4 cor. și să poate căpăta la
farmacia: **Grósz Nagy Fereucz, gyógyszerész,**
Debreczen, Kossuth-utca 8.

AVIZ!

Çiglele Fratilor Schmidt

Frânzeze Falz duplu, fabricate în Brașov,
să află de vânzare în mic și mare
în magazinul făcut la gara din Făgăraș.
Cancelaria fabricii: Făgăraș, piața mare nr. 25.
Casele dlui Dr. I. Șenchea, unde să primesc comande.

DIMÉNY LAJOS

fotograf și pictor pentru bise-
rici, cadre sfinte și tablouri.
Făgăraș, Vărtér
casele Lauritsh, lângă hotel „Paris.”

Am onoare a mă recomanda On. Publ.
ca **pictor**, care primesc totfelul de lucru, ce
aparține în branșa aceasta ca: biserici, altare,
frontare, tablouri sfinte, cruci etc.

Fotografiez și măresc chipuri după fotografie

La ori ce comandă
din provincă pentru
schită și preliminar,
precum și pentru
luare fotografiilor în

grupe, la dorință,
după avis prin e-
pistole sau cores-
podință ies la fața
locului.

Pentru esecutarea escelentă și frumoase garantez.

Prețurile cele mai ieftine.

Rog pe On. public din loc și dela sate acelor ce
au de lucru pentru pictură și fotografii, amă onora cu
toată încrederea, silindumă a satisface pe deplin și mul-
țamitor, cu lucru bun, fin și durabil.

DIMÉNY LAJOS
pictor și fotograf.

TIPOGRAFIA și LIBRARIA POPORULUI

Făgăraș, Văr-tér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orașănesc.)

Esecută totfelul de tipărituri, dela cele
mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii,
chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circu-
lare, invitări, programe, bilanțuri, acții, conturi, blanchete,
note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete
de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete fune-
bre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere
și în color, **cu prețurile cele mai moderate.**

La tipografie se află pentru ambele confesiuni
tot felul de tipărituri oficioase pentru agendele
bisericești și scolare; **cărți de școală și de lite-
ratură populară, recvize de scris**, etc

Comandele din afară se efeptuesc repede.

Sprijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă

CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

La tipografia noastră se află de vânzare următoarele:

Căntece din vremea veche, culese de *G. Tulbure ases.*
cons. Edit. tipogr. C. Popp, Făgăraș. 40 fill.

Țiganul cătană, comed. într'un act. scrisă în versuri de
Em. Suciu, inv. Ediția II. Prețul 30 fill.

Au plecat la târg de vite, dialog, de *Em. Suciu*, inv
Prețul 30 fill.

Țiganul în căruță, dialog, de *Em. Suciu*, inv. Ediția II.
Prețul 20 fill.

A eșit de sub tipar în tipografia noastră, opul ce conți-
ne drăgălașa piesa teatrală:

Logodna dela Sfânt Ion dramă populară în
patru (IV) acte,
de *AUGUSTIN SZILÁGYI*, cand. de adv. Făgăraș,

și să află de vânzare cu preț de cor. 1-20 b. + porto 6 b.

INSTALAȚIUNE CU ABUR.

Prima văpsitorie de stofe și torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor, Nr. 18, (aproape de Magistrat).

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela
sate, că după cerințele timpului modern de azi mi-
am aranjat **Atelier de văpsit,**
de curățit, de spălat și călcat (glanțuit) cu tot-
felul de mașini și cu o

Instalațiune chemică mânată cu abur.

Sunt în plăcută poziție de a primi pentru văpsit
în toate colorile cerute, pentru curățit, călcat etc.
tot felul de haine, ștofe, mătăsarii, ștofe de pânură,
pânzării, țesături, cătrinte, torturi, arniciuri și tot fe-
liul ce cade în sfera branșei acesteia.

Diferite tinare pe pânză cu oleii.

Serviciu prompt **Cu prețuri ieftine.**

Rog On. public de a-mi da tot sprijinul și în
viitor cu toată încrederea, ca și până acum, și mă
voi sili, ca cu aranjarea din nou a instalațiunei cu
abur, să fie pe deplin mulțumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL.

(6) Făgăraș, ulița Apor, nr. 18 (lângă Magistrat).

ANUNCIURI, INSERAȚIUNI și RECLAME

se primesc cu prețuri **reduse** la administrația
foaiei „Olteanul” în Făgăraș la tipografia C. Pop.